

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

LAUSUNTO
29.3.2016

TEM/618/00.06.01/2016

LAUSUNTO TELEVISIO-OHJELMIEN SIIRTOVELVOITETTA KOSKEVASTA ARVIOMUISTIOSTA

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa televisio-ohjelmien siirtovelvoitetta (tietoyhteiskuntakaari 227 §) koskevasta arviomuistiosta. Työ- ja elinkeinoministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa.

Kuluttajanäkökulma

Perustuslain 12 §:ssä turvattuun sananvapauteen kuuluu myös oikeus viestien vastaanottamiseen. Arviomuistiosta esitetään pohdittavaksi sitä, onko siirtovelvoite edelleen siinä määrin tarpeen sananvapauden suojaamiseksi, että omaisuudensuojan rajoittaminen on perusteltua.

TYK 211 §:ssä säädetään ääni- ja tekstityspalveluita koskevista velvoitteista. Säännöksen mukaan ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä Yleisradio Oy:n ohjelmistoihin sekä yleisen edun televisiotoimintaan kuuluviin ohjelmistoihin, joita tällä hetkellä ovat MTV3 ja Nelonen. Kuluttajien kannalta yleisen edun kanavissa on se etu, että lähetyksiin sisältyy TYK 211 §:ssä tarkoitetut ääni- ja tekstityspalvelut valtakunnallisesti luu-kuunottamatta Ahvenanmaan maakuntaa.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, ettei yleisen edun kanavien siirtovelvoitteen mahdollinen päättymisen vaikuta TYK 211 §:ssä säädettyjen ääni- ja tekstityspalvelujen saatavuuteen ja ettei muutos aseta kuluttajien keskenään eriarvoiseen asemaan. Erityisesti on huomioitava, että yleisen edun televisiotoimintaan kuuluvat ohjelmien on oltava myös näkö- ja kuulorajoitteisten saatavilla, kuten arviomuistiosta mainitaankin. Ääni- ja tekstityspalveluiden kattava saatavuus palvelee edellä mainitun ryhmän lisäksi myös muita kuluttajaryhmiä kuten ikääntyneitä ja maahanmuuttajia.

Arviomuistion kohdassa 8 mainitaan, että joillakin toimijoilla on huoli siitä, että jos kaupallisilla televisioyhtiöillä ei olisi enää siirtovelvoitteen tuomaa kannustetta 10 prosentin väestöpohjan antennijakeluun, ne hankkisivat kanavilleen enintään 90 prosentin jakelun. Osa väestöstä saattaisi tällöin jäädä kokonaan ilman kaupallisten tv-kanavien maanpäällistä jakelua, mikä saattaisi asettaa kuluttajat keskenään eriarvoiseen asemaan.

Viranomaisviestintä poikkeusoloissa

Arviomuistiosta ei ole otettu huomioon viestintää yhteiskunnan poikkeusoloissa, jolloin viranomaisilla on tehostettuja tarpeita viestiä kansalaisille.

Poikkeusoloissa Yleisradion kanavat on se kanava, jonka kautta viestintä kansalaisille on tarkoitus hoitaa. Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 7 §:n 2 momentissa säädetään, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan tulee erityisesti välittää asetuksella tarkemmin säädettyjä viranomaistiedotuksia ja varautua televisio- ja radiotoiminnan hoitamiseen poikkeusoloissa.

Arviomuistiossa ehdotetaan yleisen edun kanavien siirtovelvoitteen päättymistä vuoden 2016 loppuun. Siirtovelvoitteen päättymisen ei koske kuitenkaan Yleisradion kanavia, joten ehdotetulla muutoksella ei ole vaikutusta Yleisradion kanavien kautta tapahtuvaan poikkeusolojen viestintään.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että näkökohta viranomaisviestinnän turvaamisesta poikkeusoloissa otetaan nyt kyseessä olevassa tarkastelussa huomioon. Poikkeusolojen ja kriisitilanteiden osalta on myös syytä huomioida tilanne, jossa internet-verkko ei ole käytettävissä tai verkko on niin kuormittunut, että se ei mahdollista liikkuvan kuvan seuraamista tai verkon toiminta on häiriintynyt tai estynyt. Tämän vuoksi televisiolähetysten perinteinen siirtotapa on edelleen relevantti.

Pekka Timonen
Osastopäällikkö

Sari Alho
Neuvotteleva virkamies